

ÇAĞDAŞ RESİM SANATINDA POST-EMPRESYONİZM VE CLAUDE MONET

Post Impressionism And Claude Monet In Contemporary Painting

Sadokat JİYANOVA,

İstanbul Aydın Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Tasarım, İstanbul /TÜRKİYE

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7206-6725>

Doç. Dr. Medine IRAK

İstanbul Aydın Üniversitesi, medineirak@aydin.edu.tr, İstanbul/TÜRKİYE

ÖZET

Tarihsel süreçte toplumu meydana getiren insanlar, hiyerarşik bir yapı içinde tabakalara ayrılmıştır. Bu tabakalar, kültürel ve ekonomik farklılıklara göre belirlenen ve toplumdaki konumu ifade eden toplumsal statüyü işaret etmektedir. İnsanlık tarihinde iyi bir statüye sahip olma arzusu, her daim önemini korurken, sanata konu olması da kaçınılmaz olmuştur. Özellikle statü edinme sürecindeki yöntemler ve pay edilmişindeki eşitsizlikler, sanatçılar tarafından eleştirel bir dille görselleştirilmektedir. Sanatçının statü sistemine yönelmiş olduğu bu eleştirel dil, öfkeli, ironik, melankolik, lirik bir karşı duruş ve meydan okumalar şeklinde olmuştur. Çağdaş Türk resim sanatının başlangıcı, 18.yy. sonlarında batılılaşma çabalarıyla geleneksel sanattan kopuş olarak kabul edilmektedir. Genel ifade ile çağdaş sanat akımları olarak bilinen akımlar ortaya çıktıktan sonra sanat dünyasını birçok yönden etkilemişlerdir. Özellikle yirminci yüzyılın başlangıcına yakın akımlar sanat dünyasında yeni bir sayfa açmıştır. Bu akımların en önemli ve etkili olanlarından biri de Empresyonizm (İzlenimcilik) olarak anılan akımdır. Bu akım ortaya çıktığı günde çevresinde farklı algılanmakla birlikte her çağda daha da farklı algılanmalara devam etmiştir. Kendisinden sonra çıkan tüm akımlarla olumlu ya da olumsuz bir şekilde etkileşim içinde olan Empresyonizm, neredeyse tüm sanat akımlarını peşinden sürüklemiştir. Akımın çevresine etkileri değişik zamanlarda değişik boyutlarda devam etmiştir. Farklı kültürlerde farklı tepkiler oluşurken farklı zamanlarda da farklı yorumlar ortaya çıkmıştır denebilir. "Çağdaş Resim sanatında Post-Empresyonizm ve Claude Monet." adlı çalışmada konu Post Empresyonizm çağdaş resim teknikleri ve Claude Monet Sanatı tekniklerinin, çağdaş Resim sanatı üzerindeki kullanımı ve etkileri anlatılmıştır. Bu çalışma, Çağdaş Sanat, Empresyonizm ve Claude Monet hakkında ; bahçe ve resim üzerine sanat ve mimari bağlamında aralarındaki bağlantılar ve kesişim alanlarını açığa çıkarmak hedeflenmektedir. Monet teoriden uzak tamamen pratik yaşamın içinde biri olarak, bu konuda bize eşsiz bir tecrübe sunar. Bahçe ve resim alanlarını birbirine bağlar.

Anahtar Kelimeler: Çağdaş Resim Sanatı, Empresyonizm, Post Empresyonizm, Monet

ABSTRACT

The people who made up the society in the historical process were stratified in a hierarchical structure. These strata point to the social status determined according to cultural and economic differences and expressing the position in society. While the desire to have a good status in human history has always maintained its importance, it has been inevitable to be a subject in art. In particular the methods in the process of obtaining status and the inequalities in their sharing are visualized by artists with a critical language. This critical language, in which the artist was directed to the form of an angry, ironic, melancholic, lyrical counter – stance and challenges. The beginning of contemporary Turkish painting art is regarded as a break from traditional art with its westernization efforts at the end of the eighteenth century. After the emergence of movements known as contemporary art movements in general expression, they influenced the art world in many ways. Especially the beginning of the twentieth century opened a new page in the art world. One of the most important and influential of these movements is the current known as impressionism. Although this trend was perceived differently around the day it emerged, it continued to be perceived differently in every age. Impressionism, which interacted positively or negatively with all the movements that came after it, dragged almost all art movements after it. The effects of the current around it continued in different dimensions at different times. It can be said that while different reactions occurred in different cultures, different interpretations emerged at different times. Post Impressionism and Claude Monet in contemporary painting. The subject post impressionism contemporary techniques and the use and effects of Claude Monet art techniques on contemporary painting are explained in the study. This work is about contemporary art, impressionism and Claude Monet; It is aimed to reveal the connections and intersections between them in the context of art and architecture on garden and painting. Monet offers us a unique experience on this subject, as someone who is far from theory and wholly within practical life. It connects the garden and painting area.

Key Words: Contemporary Painting, Impressionism, Post Impressionism, monet

1. GİRİŞ

Çağdaş sanat akımları sanat dünyası için bir yenilenme hareketi niteliğindedir. Bu yenilenme süreci kimilerine göre bir değişim kimilerine göre ikinci Rönesans kimilerine göre de bir devrim boyutundadır. Hangi boyutta olursa olsun çağdaş sanat akımlarının sanat dünyasında yepyeni sayfalar açtığı bir gerçektir. Bu sayfaların oluşumunda özellikle yirminci yüzyılın başlangıç noktasına yakın olan akımlar etkili olmuştur. Bu akımlardan biri de Empresyonizm (İzlenimcilik) akımıdır. Empresyonizm sanat dünyasındaki yeni sayfaları başlatması açısından modern sanat dünyasında ayrı bir yere sahiptir denebilir. Kendisinden sonra çıkan tüm akımlarla olumlu ya da olumsuz bir şekilde etkileşim içinde olan Empresyonizm, neredeyse tüm sanat akımlarını peşinden sürüklemiştir. Akımın çevresine etkileri değişik zamanlarda değişik boyutlarda devam etmiştir. Farklı kültürlerde farklı tepkiler oluşurken farklı zamanlarda da farklı yorumlar ortaya çıkmıştır denebilir. Tarihsel uzanım içerisinde büyük bir evrilme yaşayan resim sanatı bazen ideolojik tartışmaların bir parçası olarak bazen ise de estetik anlayışımızın bir uzantısı olarak kendine yer bulmuştur. Modern çağ ile birlikte resim sanatı üzerindeki tüm sınırlandırmaların kalktığını gözlemlemekteyiz. Sanatçılar resimlerinde birbirinden bağımsız çeşitli malzemeleri bir araya getirip yeni resim teknikleri ortaya koymuşlardır. Farklı malzemelerin bir araya gelerek oluşturmuş olduğu anlamlı bütünlük resim sanatındaki yaratıcılığın boyutlarını göstermektedir. Resim sanatının yaşamış olduğu bu evrilme sürecinde sanatçılar, yeni arayışlar içine girerek farklı teknikler ve metotlar geliştirmişlerdir. Klasik resim anlayışının ötesine geçerek yeni farkındalıklar yaratma adına resim sanatının önündeki engelleri kaldırmışlardır (Güneş, 2013) .

Disiplinlerarası Sanat'ın gelişimi (Lynton, 1991) ile birlikte klasik resim anlayışının yerini çok etkileşimli resim anlayışı almıştır. Böylelikle birbirine hiç benzemeyen öğeleri bir araya getirerek bir yapıt ortaya koyma tekniği resim sanatında yeni bir oluşumu meydana getirmiştir. Çağdaş sanatın farklı disiplinleri kucakladığını ve sanatın dışında kalan tüm öğelerini içine alan bir anlayışı benimsediğini vurgulamaktadır. Bu bakımdan çağdaş sanat eserlerinin bazıları farklı sanatsal disiplinlerden doğan farklı teknik ve metotları birleştirdiği söylenebilir (Çelebi Kalpak, 2019) .

2. ÇAĞDAŞ SANAT

Modern sanatın öyküsü çoğu zaman Fovizm, Kübizm, Fütürizm, Ekspresyonizm gibi akımlar ele alınarak anlatılır. Sanattaki gelişmelerin grup olayları olarak toplumun dikkatini çekme eğiliminde olduğu görülmüştür, Fütürizm, Sürrealizm gibi kimi örneklerde sanatla o akımın bağlamının örtüştüğü de doğrudur. Ama çoğu durumlarda akım, uydurma bir kılıf - aynı doğrultuda benzerlikleri olan, ama bir akademinin ya da yerleşik bir kurumun üyesi olmanın sağlayacağı destekten yoksun birtakım sanatçıları bir araya getirmek için elverişli bir formül ya da zorlama bir ortaklıktır (Lynton, 2009) .

19.yüzyılın toplumsal ve ekonomik sorunları büyük bir çağ değişimini müjdeliyor ve bu değişimin işaretleri resim sanatına da yansiyordu. Resim sanatındaki yeni belirtilerin ilk görünümüne Fransa tanık oldu. 19.yüzyıl ortasında Gustave Courbet, Realizm adını verdiği akımla resimde yakın çağın başlangıcına öncülük etti. Courbet'nin 1855 yılında sergilenen çok büyük boydaki "Ressamın Stüdyosu" isimli tablosu sanatçının kendi gerçeğine dönüşünün bir işareti sayıldı (Tansuğ , 2004) .

20.yüzyılın başında, Avrupa'da Fovizm, Kübizm, Soyut Sanat, Dadaizm, Sürrealizm, Fütürizm gibi birçok yeni sanat akımları ortaya çıktı. Bu akımların hepsi modern sanatı meydana getirir. Modern sanat, kendi hürriyetine ve bağımsızlığına kavuşmak için geleneksel, tabiatçı ve akademik sanat anlayışlarıyla devamlı olarak mücadele etti ve büyük bir hızla gelişti. Modern sanatçı, tabiattan onu taklit etmekten kaçıyor; tabiatta gözle görülen şeylerin, bir konunun, bir tasvirin, bir hikâyenin şartlarına değil, ancak resimle ilgili olan özelliklere, yaratmaya ait artistik niteliklere ve plastik biçimin şartlarına tabi oluyor (Müller, 1972) .

2.1. Çağdaş Resim Sanatının Tanımı

Çağdaş Sanatın Tanımı Terim olarak "çağdaş sanat", genellikle 1960 sonrası üretilen eserler için kullanılmaktadır. Araştırmacılar "modern" sözcüğüyle de ifade edilen sanat çalışmalarını "çağdaş" olarak tanımlamayı tercih etmelerini çalışmaların daha önceki tezahürlerin den ayırmak düşüncesine bağlarlar. "1960 sonrası dönem için "geç modernizm" ve" postmodernizm" gibi başka terimler de kullanılır; ancak "çağdaş" kelimesi, son dönemi ima ettiği için diğerlerinden daha doğru olarak kabul görmüştür (Whitham & Grant , 2018) .

“Çağdaş” kelimesi, günümüzde “aynı çağda yaşayan, çağcıl, asri, muasır” ve bulunulan çağın anlayışına, şartlarına uygun olan, çağcıl, uygarca, modern, asri” olarak nitelendirilmektedir. (BTS: E.T. 14.04.2019). İngilizce “contemporary” kelimesi ile açıklanan “çağdaş”ın sanat terimi olarak karşılığı olan “contemporary art”, bugün günümüzde üretilen sanatı karşılayan bir terimden çok, tarihsel gelişim süreci içerisinde gelenek ile olan bağları kopuk ve aykırı bir çizgiyi ifade etmek için kullanılan bir terim olarak kullanılmıştır (Erden , 2016) .

Günümüze kadar gelen çağdaş resim sanatı 1960-1970 ‘den itibaren bir akım ya da üslup benzeri birleştirici özellikleri bulunmayan bir sanattır. Çağdaş sanatı ifade etmek gerekirse de bu konu ile ilgili açıklamalar ya da görüşler ‘ çağdaş ‘ kelimesinin ne olduğu veya nasıl algılanması ile ilgili düşünceler üstündeki tartışmalardan gelmektedir.

Çağdaş sanat açıklaması ile bir taraftan ‘sanat’ söz edilirken, bir taraftan öncü bir zamana

caziplik uygunluk ifadesi olarak verilmektedir. Aynı zamanda çağdaş sanat terimleri en başta olasılıkları yok eden bir kulanımdır. Kavram olarak içeriğinde değer yargısı boyutu bulunmaktadır. Her hangi bir şeyin sanat olarak onaylanması o şeyin değer yargısını da birlikte getirmektedir. Bir çağdaş terimi kavramı aynı zamanda sanatla beraber kullanıldığında muğlaklık olarak barınmaktadır. Bu yüzden çağdaş sanat’la kastedilmek istenen şu anda var olanı gösterdiği gibi aynı zamanda geçmişteki yıllardan da bahsedebilmektedir (Cuauhtémoc, 2017) .

Çağdaş Türk resim sanatı, Cumhuriyet Döneminde, Batı yönlü resim sanatıyla bir gelişme göstermiş ve aynı paralellikte devam etmiştir. Bu sürecin içinde izlenimci bir tavırla gelişen Türk resmi, soyut yaklaşımlarla birlikte farklı oluşumlarla, günümüze kadar gelmiştir. İkinci dünya savaşından sonraki süreçte resim sanatında, kendi kimliğini oluşturma çabaları bulunmaktadır. Sanatçılarımız tarafından arayışlar sürmüştür. Bu arayışlarda bazı sanatçılarımız geleneksel Türk sanatlarına yönelmiş, almış olduğu batı tekniğini kendi folklorik sanatlarıyla buluşturup tekrar yorumlamıştır. Türk Resim sanatına geleneksel izlerle birlikte farklı yorum getirmiş ve özgün eserler üretmişlerdir (Kesova, 2019) .

2.2. Çağdaş Sanatı Etkileyen Sosyal ve Ekonomik Etkenler

Bir toplumu kapsayan ilgilendiren her konunun sanatla doğrudan bağlantılı olduğu görülmektedir. Çağdaş sanat da toplumdaki ekonomik, politik, sosyal vb. birçok olay ve durumdan etkilendiği gibi aynı zamanda beslenmektedir.

Bu beslenme durumundan dolayı çağdaş sanatta çok farklı sanatsal oluşumların meydana çıkmasına da fırsat oluşturmaktadır. Çağdaş sanatın bir diğer konularından biri de küreselleşme’dir. Küreselleşme sadece iktisadi ya da ekonomik bir kavram olarak değil aynı zamanda içinde sosyo – kültürel, politik ve ekonomik gibi birçok kavramları da kapsadığı bilinmektedir. Uluslararası birçok işletme tarafından yönetilen bu ilişki ağları; toplumları, ülkeleri birbirine bağlı duruma getirmiş, bundan dolayı bağlılık aynı zamanda iktidarlı pazar tartışmalarını da birlikte getirmiştir. “Bu global küre de kendine mevki bulmaya çalışan gelişmekte olan ülkelerin kaynaklarından olabildiğince faydalanan, fakat ister istemez bu ülkelere farklı fırsatlar sunan küreselleşme, bir yandan kendisine çağdaşlaşmanın yarattığı olanaklarla çığır açmayı hedeflerken bir taraftan da varlığını feodal bir kavram olarak “kolonileştirme” üzerinden yaşatmayı amaçlamıştır.” Aynı zamanda bu çelişki sanat için karşı konulamaz durumda bir kontrast oluşturmaktadır. Çağdaş sanat küreselleşmenin bu çelişkisini ve “Çağdaş sanat” küreselleşmenin bu çatışması ve ciddi gerilimini global bir maharetle ve liberalizmin kendi araçları ile tebliğ etmektedir. Globalleşme, genellikle dönem içinde kendisine karşıtlık taşımak sanattan da yarar sağlamasını yanıtıcı ve onu da içeren önemli bir pazarı dünyaya armağan etmiştir (Erdoğan, 2015) .

2.3. Çağdaş Resim Sanatı Akımları

2.3.1. Empresyonizm

Empresyonizm adı, Claude Monet’in“İzlenim, Gündoğumu” adlı eserinden kaynaklanarak ortaya çıkmıştır. Eserin orijinal adı “Empression, Sunrise”dir. Eser türkçe olarak izlenim, gün doğumu, doğan güneş gibi adlarla ifade edilmektedir. Empression zaman içerisinde sergiye katılan bütün çalışmalar için kullanılmaya başlanmıştır. Böylelikle empresyon sanat dünyasında yerini almış oldu. Ressamların yeni sanat görüşleri bu sözcük ile ifade edilmeye başlandı. Bu süreçte dönemin kültürünü belirleyen açıklayan bir kavram haline gelmiştir.

Böylece Empresyonizm adı sanat dünyasına yerleşmeye başladı. Bu gelişmeler sonucuna bakılarak akımın adı bir rastlantı sonucu ortaya çıkmıştır denebilir.

Akademik sanatçılar göre çıplak kadın, ancak beylik konularda olurdu. Yunan mitolojisiyle ilgili, başka çıplaklarla beraber resimlenirse doğru olacağı düşünülürdü. Aslında bu eserlerde erkekler, bizim içimizde doğan insanların kılığında o gösteriliyordu Çağdaş hayatın böyle bir sahnesi olabilir miydi? O halde eser gerçeklere uygun değildi. O döneme kadar doğa çalışmaları renksiz olacak kadar koyu ve gerçekliğe ışığa aykırı renklerde yapılıyordu.

Monet'in tablolarında doğa sanki ormanda ışığı ve renklerin canlılığını adeta yerinde yapılmış hissini veriyordu. Monet'in bu özelliği resimde gün ışığının renklerini ışıltılı gösteren fırça darbelerini olduğu gibi bırakması, empresyonistler tarafından benimsenen bir çalışma şeklidir.1870'i takip eden yıllarda Monet, Renoir, Pissarro, Seine nehri ile Oise nehri kıyılarında, doğrudan doğruya tabiat karşısında resim çalışmaları yapıyorlardı (Güvemli, 1982) .

3. POST-EMPRESYONİZME GENEL BAKIŞ

3.1. Post – Empresyonizm nedir?

Fransa'da 19.yy. sonlarına doğru ortaya çıkmış bir akımdır. Bir okul ya da akım olmayan Post Empresyonizm bu adı İzlenimcilik'den yola çıkmakla bir şekilde ona tepki gösteren bağımsız dört ressamı belirler. Yeni izlenimcilik yani Post Empresyonizm akımının temsil eden ressamı aslında önceden İzlenimci lerd. İzlenimcilerin konusunu gün ışığı altındaki her şey oluşturabilirken, yeni izlenimciler olarak doğadaki renkli noktaları, nesnelere, nesnelere geometrik yüzeylere oturtarak kendilerini ifade etmeyi tercih ettiler. Yani izlenimciliğe bir tepki olarak, resme tekrar nesnelere sokarak post empresyonizmi başlatmış oldular. Bu sanatçılar kalın fırça kullanmadan ve paltteki boyaları karıştırmadan resim yapıyorlardı. İzlenimcilikteki sınırları aşarak, resimlerine kendi kişilik ve karakterlerini aktarıyorlardı.

Post Empresyonizmciler nesne kullanmayı başlamışlar ancak önemli olan nesnelere derinlik kazanmak değil, renk kullanımı ve renklerin göze karmaşık gibi gelmesi durumudur. Bu durumun ister istemez eserlerdeki üç boyutluluğun yavaş bir şekilde kaybolmasına sebep olduğu görülmektedir. Avrupa'da Rönesans'tan bu yana devam eden resim anlayışı, doğal renkler ve perspektif'in yerine farklı bir üsluba bırakmıştır. (<https://www.tarihli-sanat.com>)

Empresyonizm akımından sonra gelen sanatçı kuşağı çoğunlukla Post- Empresyonizm başlığı adı altında sınıflandırılır. Bu konsept, 1910'da Londra'daki Grafton Galerisi'nde Cézanne, Vincent Van Gogh ve Paul Gauguin'in çalışmalarının sergilendiği sergi için eleştirmen Roger Fry tarafından ortaya atılmıştır. Yalnız etiketler karmaşık olabilir: Bugün Seurat daha ziyade Post-Empresyonizm akımında değerlendirilirken, Cézanne kendi başına bir sınıfta görülmektedir. Bu sanatçıların gerçekte Empresyonizm akımının birtakım yönlerini kullanma arzuları dışında pek de ortak bir noktaları olmadığıdır. Seine' in her iki kıyısındaki burjuva kültürünü kabul etmeyerek, kendi eğilim alanlarında çalışabilecekleri ve kendi yapılarına daha cazip konumlar bulmaya amaçlamışlardır. Seurat, Paris'te renklerle ilgili denemeler yapmıştır; Van Gogh ise, fırça teknikleri geliştirerek Arles de kendine has bir üslup geliştirmiştir. Gauguin tahiti gitmiş ve çağdaş uygarlığı tümenden reddetmiştir. Gauguin 'in borsacı olarak sürdürdüğü mesleğini 1883 yılında bırakmasının nedeni resme olan tutkusu sanata yoğunlaşmasına sebep olmuştur. Gauguin'in bazı eserleri empresyonizm sergilerinde sunulmuştur. 1888 yılında çağdaş kentsel yaşamın bozulmasından kaçarak Paris'i terk etmiş ve Bröton'de yaşayan köylülerin kültürünü araştırıp ruhsal derinliğini bulmaya çalışmıştır. Bir grup sanatçı ile çalışarak hayalindeki dünyayı, kötü ya da iyi güçler arasındaki savaşı betimlemeye amaçlamıştır. Natüralizmcilik iddiasının her şeklini kısa süre içinde bırakarak Japon baskı sanatında ve ortaçağ dönemi onun vitraylarında bulunan düz renk alanlarından etkilenerek iki boyutlu bir üslup ortaya çıkarmıştır. Hemen hemen soyut ve simgesel yaklaşımla yapılmış resimleri, görsel deneyimleri ifade etmekten çok zihinsel imgelerin resmedilmesi niteliğini gösterir. 1895 yılında Paris'e yaptığı kısa gezi dışında, 1903 yılında ölene kadar, yerli sanatından ve dininden esinlendiği Tahiti'de, Pasifik adalarında kalmıştır (Hollingsworth, 2009).

3.2. Post Empresyonist Sanatçılar

3.2.1. Paul Cezanne (1839 – 1906)

Paul Cezanne (19 Ocak – 22 Ekim 1906), Fransız Post – Empresyonist ressam ve gezgindir. Modern sanatın gelişmesine yaptığı katkılar ve etkisi nedeni ile genellikle modern sanatın babası olarak anılmaktadır. Cezanne Empresyonizm ve kübizim arasında köprü oluşturmuştur.

Resim: 1. Paul Cezanne (1875) Otoportresi

Cezanne Aix – en Provence’da doğmuş ve orada okula gitmiştir. 1859 – 61 yıllarında hukuk okurken resim dersleri almıştır. Resim sanatını öğrenmek için arkadaşı Emile Zola’nın yanına 1861 yılında gitmiştir. İsviçre Adademisi’nde ve Louvre’da çalışırken; Renoir, Sisley, Pissaro gibi sanatçılarla tanışmıştır. Güzel Sanatlar Akademisi’nin giriş sınavlarında başarılı olamamış ve bu nedenle Aix’e geri dönmüştür (Kültür ve Sanat Dergisi, 2006) .

3.2.2. Paul Gauguin (1880 – 1890)

Paul Gauguin, bir gazetecinin oğlu olarak 1848’de Paris’te dünyaya gelir. Babasının gazetesinin Napoleon’u eleştiren yazıları nedeniyle Gauguin ailesi Peru’ya taşınırlar. Baba yolda ölür. Küçük Gauguin, altı yaşında Paris’te yatılı bir okulda kalmaya başlayınca kadar günlerini Peru’da geçirir.

16 yaşında deniz ticaret filosuna girer, gemilerde zabıt olarak çalışmaya başlar. Yolculuktayken annesinin ölüm haberini alır. Annesi, yakın dostu Gustave Arosa’yı çocuklarının koruyucusu tayin etmiştir. Arosa, Gauguin’e iyi bir borsa şirketinde iş bulur. Başarılı ve zengin olan Gauguin, iyi bir resim koleksiyoncusu olan Arosa’dan etkilenerek resimle ilgilenmeye başlar. Resim kurslarına gider ve sanat üzerine derin sohbetlere girerler. Bir resmi 1876 Paris Salon Sergisi’ne kabul edilir. Ancak, resimleri beğenilmez ve alay edilir (Gauguin, 2015) .

3.2.3. Vicent Van Gogh

Van Gogh, 30 Mart 1853’te Hollanda Brabant’ta Groot-Zundert kasabasında doğar. 1864’te yatılı okula gönderilir. Evinden ilk kez ayrılmak zorunda kalan Van Gogh bu yılların kendinde yarattığı derin sıkıntıyı yetişkinliğinde bile anımsayacaktır. 1866’da II. Willem Koleji’ne geçiş yapar ve resim öğretmeni Constantijn C. Huysmans’ın dersleri vasıtasıyla resim ile tanışır.

1868’in Mart ayında okulu yarıda bırakarak eve dönen Van Gogh, daha sonra hayatının bu dönemini “Gençliğim kasvetli, soğuk ve sıkıcıydı...” sözleri ile tasvir eder. Bölge papazı olan babası Theodorus van Gogh, oğlunun sanat ticareti ile uğraşmasını ister. Bu nedenle, 16 yaşında Goupil Galerileri’nde çalışmaya başlar. Lahey şubesinde üç yıl, Londra şubesinde iki yıl, sonrasında 1875’te Paris’teki merkezde kısa bir süre çalışır. Van Gogh’un dine yöneldiği dönemidir, işyerinde de sorunlar yaşamaya başlayınca işine son verilir (Vincent , 2006) .

3.2.4. Georges Seurat (1859 -1891)

Georges Seurat, 1859’da Paris’te doğdu. Teyzesinin eşi Paul Haumonte sanat tüccarı ve ressamdı, onun yönlendirmesiyle 7 yaşındayken çizim yapmaya başladı. Ailesinin hali vakti yerindeydi, ressam olması için maddi manevi desteklediler. 17 yaşındayken Paris’teki Güzel Sanatlar Okulu’na (Ecole Nationale des

Beaux-Arts) misafir öğrenci olarak kaydoldu, 19 yaşındayken (1878) de resim bölümüne kesin kaydını yaptırdı. O yıllarda okul, yükselen empresyonizme karşı daha da sert bir klasik resim eğitimi ile cevap veriyordu. Seurat, Louvra'daki eserlerin eskizlerini yaparak kendini geliştirdi.

Resim 2. Asnières'de yıkananlar – Seurat -1859 – 1891- 201 × 300 cm

Seurat, ilk başyapıt Asniâres'de Yıkananlar adlı büyük boyutlu tuvaliyle Paris Salonu'na başvurmuş ve reddedilmiş. Noktacılık Sanatı , Georges Seurat, Zıt renkleri yan yana noktalar halinde koyarak Noktacılık tekniğini geliştirdi Paul Signac 1863- 1935 'de beraber Pointilism (noktacılık) akımının da gelişim gösterdi.Çalışmaların da küçük noktalar kullanarak daha sonra onları mozaik gibi boyadı. Beynimizde renklerin uyum içinde kaynaşacağını savunuyordu. Bu tekniğe noktacılık dendi. Resim basitleştirilmiş ve çoğu hatlar kaldırılmıştı. Seurat noktalama tekniğinin öncüsü olarak noktaların beynimizde bütünlük sağlayacağını savunuyordu (Seurat, 2018) .

3.2.5. Henri de Toulouse Lautrec (1864 – 1901)

Aristokrat bir ailenin çocuğu olan Henri Toulouse – Lautrec'in çizim konusundaki muazzam ve erken gelişmiş yeteneği daha okul yıllarında yaptığı karikatürlerde açığa çıkmıştır. Fakat o dönemlerde aristokrat ailelerinden ressam çıkması pek alışılmış bir duru değildi, Henri'nin de aile geleneklerini devam ettirmesi ve kariyer olarak askerliği tercih etmesi düşünülmüyordu. Sağlık durumunun hassaslığı 1878- 79 'da ard arda kırılan kemiklerinin bir türlü tam olarak iyi olmaması genç Henri'nin özgürlüğünü oldukça sınırlamıştı. Bundan dolayı annesinin, oğlunun sanatsal yeteneğini teşvik etmesine neden oldu (Toulouse Lautrec, 2011) .

Resim 3. Babası Alphonse de Toulouse-Lautrec Driving His Four-In-Hand, 1880

3.2.6. Henri Rousseau (1844 – 1910)

Ard izlenimcilik ya da bir diğer adı ile post – empresyonizm akımının en beğenilen ressamlarından biridir.

Fransız Post Empresyonist ressam Henri Rousseau 1844 'de Lavel, Mayenna'da doğmuştur. Lise öğrenimi Lavel 'de tamamladı. Akadeik derslerinde başarısız olsa da müzik ve çizim derslerinde başarılıydı. Lise öğrenimden sonra hukuk ofisinde çalışmaya başladı. Fakat, daha sonra orduya katıldı ve dört yıl görev yaptı. Babasının ölünden sonra 1868'de Paris'e taşındı (Rousseau, 1987).

3.2.7. Claude Monet

Claude Monet (1840 – 1926), izlenimci akımın merkezinde yer alan şahsiyetlerden biriydi. Fransa, Giverny'deki bahçesindeki su zambaklarını betimleme ettiği birçok resmiyle tanınmaktadır. Doğaya ve denize erken yaştaki yakınlığı, sanatsal kariyerini derinden etkilemiştir. Paris'te doğan Monet, Normandiya kıyılarında Le Havre'a beş yaşında taşınmıştı. Monet, hemen sonrasında açık hava manzara ressamı Eugene

Bodin'in dikkatini çekerek karikatürle biraz yerel bir şöhret kazandı. 1862'de Cezayir'de yaptığı iki yıllık askeri görevden sonra Monet kariyerini ressam olarak sürdürmek için ailesinden izin aldı ve Paris'e taşındı. Orada Hollandalı manzara ressamı Johann Barthold kadar gelecekteki izlenimcilerden Auguste Renoir ve Alfred Sisley ile tanıştığı, Charles Gleyre'nin stüdyosunda çalıştı. 1865, 1866 ve 1868'de Monet, resmi Salon'da eserlerini sergiledi. Ancak 1860 sonlarıyla beraber, onu sonunda izlenimciliğe götüren yeni teknikleri keşfediyordu. Örneğin 1869'da o ve Renoir, birlikte popüler bir kayık gezintisi mekanı olan La Grenouilliere 'de resim yaptılar. Yan yana çalışırken her iki sanatçı da suyun yansımada ışık ve rengin kısa ömürlü özelliğini yakalamak için parçalı fırça metodunu kullandılar. 1870'te Monet, Camille Doncieux ile evlendi ve Fransa- Prusya savaşından kaçmak için Londra'ya taşındı. Orada geçirdiği dokuz ay boyunca Thames Nehri'nin sayısız resmini yaptı ve gelecekteki resim alıcısı Paul Durand- Ruel ile tanıştı. 1872'de Monet sonraki altı yılını yaşadığı Paris yakınındaki Argenteuil'e geri döndü. İki yıl sonra, akıma adını veren izlenimcilik: Gündoğumu (1872) resmini sunduğu ilk empresyonist sergisi arkasındaki ana güçtü.1883'te Monet, yaşamının sonraki yıllarında pek çok resmini yapmasıyla ünlenen,bahçesini kendi tasarladığı Paris'in kuzeydoğusundaki Giverny'e taşındı. Monet, Giverny'den Londra'ya, Venedik'e ve Rouen'e yoğun şekilde seyahat etmeye devametti. 1890'larda Monet, günün farklı zamanlarında görüldüğü şekilde tek bir cismi tasvir ettiği çeşitli resim dizilerinin (bir saman yığını, bir katedral, kavakların bir görüntüsü) üzerinde çalışmaya başladı. Dizilere kendini verdiğinde, Monet her birine saatten az zaman ayırarak aynı esnada sekiz resim üzerinde çalışırdı. Ölümünden sonraki yıllarda Monet'nin etkisi ve popülaritesi muazzam şekilde arttı. 2004'te Londra'daki Parlamento Binası'nın resimlerinden biri, yirmi milyon dolardan fazla bir paraya satıldı. Binlerce turist,her yıl Giverny'deki bahçesine ve evine akın etmektedirler. Monet'nin eserleri, dünya genelindeki büyük müzelerde, en önemlisi de Paris'teki Marmottan Müzesi ve Orangerie'de asılıdır.Monet bir zamanlar, kör doğmuş olmayı ve sonra birden gözünün açılmasını istediğini,çünkü önceden bildiği görüşler olmaksızın nasıl görebileceğini merak ettiğini söylemişti (Kıdder & Noahh D., 2012)

3.2.7.1. Açık Hava Ressamı Olarak Monet

Monet kariyer hayatının ilk basamağından itibaren açık hava ressamıdır. Resme ilgisinin olması ressam Eugene Boudin'le tanışması ile başlamıştır. Eugene mum boylarıyla açık havada yaptığı kıyı resimlerinde maharetli biriydi. Eugene resim yaparken Moneti'de yanına alıp deniz kıyısında ona plein-airisme (açık hava resmi) tekniğini gösterdi. 1900'de Monet şöyle hatırlayacaktı; Ressam olmasını Eugene borçlu olduğunu ve iyilikseverliğin bir ölçütü olmadığını, Eugene beni eğitmeyi kendine iş edinmişti. Gözlerim yavaş yavaş açıldı ve doğayı anlamlandırdım sevmeye başladım. Monet'in ikinci resim ustası olan Jonkind 'de açık hava ressamıdır. Heinrich göre, açık hava resminin öncüsü olarak gördüğü Monet'e şöyle der: Sanatta yeni bir değişim reform niteliğini kazandıran Monet'in tuvali, paleti, resim sehпасını ve boylarını alıp doğaya çıkması, resmini orda başlayıp bitirmektir. Resim atölyesini doğaya bahçeye taşıyan ilk ressamlardan biridir. Bulunduğu dönemin içindeki teknolojik yeniliklerde bu çalışmalarını desteklemiştir. buna örnek olarak; Modern yaşamın sunduğu tüplere doldurulmuş yağlıboya imalatı bunlardan biridir. Yağlıboya tüplerinin doldurma işlemi sanatçıların çalışmalarını yapmasında kolaylık sağlamıştır. Açık havada toz boyları birbirine karıştırmak özellikle Normandiya'nın uğultulu rüzgarları altında hiç akıl işi değildi. Açık havada resim çalışması her zaman zor ve karmaşık, sıkıntılı bir süreç olmayı deva ettirmiştir.

Monet yaz günlerinde boya gereçlerini ve doğrudan güneş ışığını tuvalinden uzak tutacak geniş bir şemsiyeyi yüklenir, yollara düşerdi. Soğuklarda ise onu çizmelerini çekmiş, yünlülere, kat kat palto ve battaniyelere sarınmış, konusuyla uğraşırken görebilirdiniz. Rüzgar çıktığında sehпасını ve tuvalini iplerle sıkıca bağlardı (Aytekin, 2013) .

3.2.7.2. Monet'nin Sanatında Bahçenin Yeri

Bahçenin en basit tanımı olan; 'dünyanın geri kalanından ayrı, kuşatılmış ve özel bir yer', Huizinga'ya göre insanın temel edimi olan 'oyun'un oynandığı yere benzetilebilir. Güllerle çevirili giriş kapısından bahçeye

doğru gidiliyor. Daha önce Avrupa'da müzeler de karşılaştığımız topluluklar halinde resim yapan çocukları bahçenin her yerinde görüyoruz. Gezintiye ilik bahçeden başlıyoruz. Bahçe sekiz dönümlük bir arazi üzerine kurulmuştur. Bahçenin içinde yapay göl ve çiçeklerle kaplı bir cennettir. Mevsimine göre değişen çiçeklerle karşılaşmak mümkündür. En çok dikkat çeken ise lilyumlar, salkım söğütler, sardunyalar, nilüferler ve bambulardır. Bahçede farklı ülkelerden gelen çeşitli bitki ve melez türlerine de rastlanmaktadır. Tren yolu ile ikiye bölünen bahçe Clos Normand su bahçesi olarak ikiye bölünüyor. Evin etrafındaki çiçek ve güller güneşin hareketi ile gruplanmıştır.(<https://www.murselcavus.com/bir-yapit-olarak-monet-bahcesi/>)

3.2.7.3. Bahçe Algısı

Monet'in resimlerine bakarak zaman içerisinde kendisinin bahçeye doğru yöneldiğini açıklamak mümkündür; Monet yaşamı boyunca istediği tek huzurlu olmak, ailesi ile beraber huzurlu vakit geçirmek, yalnız kalmak, rahatsız edilmeden bahçesinde çiçekleri zaman geçirmek. Monet'in bu davranışları gittikçe müznevileşmesine daha çok içine dönmesi olarak açıklanabileceği gibi aynı zamanda bu tam tersi bir durum olarak da düşünülebilir.

Merleau-Ponty'nin göre, gittikçe çevresine açılması ve etrafıyla kurduğu ilişki olarak da değerlendirilebilir (Holmes, 2011) .

Görme yetimiz dış dünya ile yaşamsal bir iletişim kurduğudur. Görme yolu ile algılarız ve gördüğümüz eşya ya da nesnelere gerçekliği ile arasında bir değişiklik yoktur. Algıyı anlamak istiyorsak, özellikle nesne ve özne ile arasındaki ilişki gibi anlamayı bir tarafa bırakmalıyız. Algı, his gibi benim bir ruh halime, kendi kendimi deneyimlememe indirgenemez, zira algıda zaten orada olan bir dışsala açılmaktayım. Merleau-Ponty'nin yöntemi, fenomenal alanın sınırlarını çizmeyi, orada yaşanan doğrudan deneyimi betimlemeyi ve onu felsefi, bilimsel ve psikolojik deneyimlerle ilişkilendirmeyi amaçlar. Merleau-Ponty'e göre resim artık temsil aracı olmaktan çıkmış sadece güzellik ile ilgili değil aynı zamanda resmin hakikat verite payı ile ilgili olduğunu düşünmektedir. Resim, pozitif bilimlerden ayrı bir bilme yolu olarak ifade etmiştir. Sanatçının dışarıya bakışı, dünya ile sadece fiziksel ve optik bir bağ değildir. Dünya artık onun önünde temsil aracılığı ile durmaz; dünyanın şeylerinin bir tür yoğunlaşma ya da görünür olanın kendine-gelmesi aracılığı ile doğuracağı şey ressamdır (Aytekin, 2013) .

3.2.7.4. Dört Element

Her manzara sanatçısı gibi Monet'in de başlıca konularından hava, toprak ve su ilgisini çekmiştir. Monet'in eserlerinde en çok suyu merkezinde kullandığı görülmektedir. Suyun sanatçısı olarak bilinen ressam monet'tir. Theodore Duret'nin bu gözlemini doğrulayan pek çok nesne vardır. Su üzerindeki yansımalar her zaman Monet'i etkilemiştir. Monet'in suya olan ilgisinden dolayı yakın arkadaşı olan rafaello ismini takmıştır.

Monet bütün hayatı boyunca seine nehrinin kenarında geçirdi. Tüm hayatı boyunca her gününü , her mevsimi Sen'in resmini yaptı. Asla resmini yapmaktan vazgeçmedi. Monet için sen her zaman yenidir. Bir anekdot olarak tüm ev eşyalarını nehir yoluyla Giverny'e getirdiğini ilave edelim. Monet'in çalışmalarında doğanın suya yansımaları gibi doğanın ve su birlikte resim yüzeyine yansımaktadır. Suyun yansımaları resim içindeki resim gibi buna resmin metaforu olarak görülebilmektedir. Suyu yansımış katlanmış bir minyatür olarak açıklar (Aytekin, 2013) .

3.2.7.5. Monet ve Orangerie

1870 'lerde Monet seri resimler çalışmaya başlamıştır. Bu duruma birkaç Argenteuil manzarası ve bilhassa Saint-Lazare Gari resimleri örnek gösterilebilir. Aynı şekilde Giverny'deki ilk döneminde bahçesinden olduğu kadar yakın çevreden de bir dizi resimler yapmaya başlamış. Bu çalışmaların ilki kavaklardır. Birbirlerine benzer ama kompozisyon olarak biraz da farklı çalışmalarıdır. Hemen sonrasında Tınazlar ve Rouen Katedrali serileri geldi. Burada ise tamamen aynı konuları, paralel açıdan resmetmiştir.

Hugo'nun 'konuşmayan tek ağaç' olarak betimlediği kavak ağacı, görüntü olarak bütün ağaçlar arasında en hareketli ve esnek olanıdır. Tınazlar da (saman balyaları) doğaya aittir, ama insan elinden çıkmışlardır, battal, özelliiksiz, tanımlanmamış biçimlerdir. Yine Hugo'ya göre kalıntı yığınları'na benzetilmektedir.

Rouen katedrali ise kavak ağaçlarından ve tınazlardan oldukça farklıdır. Bu gotik katedra değişmez, tekli, muhteşem dinsel mimarının başyapıtı olarak güzelliğin simgesidir. Monet burada sürekli olarak katedralin

zengin taş işçiliğiyle bezenmiş batı cephesine bakmaktadır. Binanın küteselliğinden çok dış yüzeyinde oluşan, günün her saati sürekli değişen ışık oyunları ilgisini çekmiştir. Bu seri resimlerde bina sadece ön cephesiyle resmin konusudur (Aytekin, 2013) .

3.2.7.6. Monet (Nilüferler Serisi)

Nilüferler (veya Nymphéas , Fransızca: [nɛ̃.fe.a])Fransız Empresyonist Claude Monet'in (1840–1926) yaklaşık 250 yağlı boya tablosundan oluşan bir seridir . Resimlerinde onun tasvir çiçek bahçesi de evinin içinde Giverny'deki ve hayatının son otuz yılda onun sanatsal üretiminin ana konuları ele alındı. Monet katarakt hastasıyken eserlerin çoğu boyandı. (Smart, Alastair (18 Ekim 2014). "Monet'nin nilüferleri neden bu kadar popüler?" . *Telgraf* . telegraph.co.uk .2016)

Nilüfer, Bulutlar, 1903

Resim 4. Claude Monet, Nilüferler, Bulutlar, 1903, Tuval üzerine yağlı boya, 74 x 106.5 cm, Özel koleksiyon. Musée de l'Orangerie , Paris

Le Bassin Aux Nymphéas

Resim 5. Le Bassin Aux Nymphéas (Nilüfer Göleti ; 1919),Fransız empresyonist sanatçı Claude Monet'in Nilüferler resimlerinden biridir. 100x300 cm ölçülerinde kanvas tablodur.

4. SONUÇ

Sanatçı, doğaya ait nesnelere ile olan etkileşimleri sonucu ilham almaktadır. Doğanın görüntüsünü içsel dünyasına aktaran sanatçı, ona yeni anlamlar yükler. Onun zihninde oluşturduğu nesne görüntüsü, doğanın nesne görüntüsünden uzak bir imgelemdir. Çalışmada, sanatçı öznenin, doğaya ait nesnelere sanat nesnesine dönüştürme evresindeki aşamalar incelenmiştir. Bu aşamalarda Empresyonizm, Kübizm, Sürrealizm ve Ekspresyonizm akımları ele alınmıştır. Bu akımların içerisinde yer alan sanatçılar ve onların eserleri incelenmiştir. Çalışmanın amacı; sanatçının, doğaya ait nesnelere iç dünyasında yeni bir anlama

taşıyıp sanat eserine soyutlama yaparak yansıtma durumunu irdelemek olmuştur. Sanatçı, doğa taklitçiliğinden koparak kendi zihninde kurguladığı nesneyi sanat eserine soyutlama yaparak yansıtır. Yaratım süreci içinde olan sanatçının, dış dünya nesnelere iç dünyasında anlamlandırma ve bunun sanat eserinde imgeye dönüşme sürecinde sanatçının ruhsal durumunun etkisi olduğu bilgisine ulaşılmıştır. Araştırmalar çerçevesinde ulaşılan sonuç, Empresyonist, Kübist, Sürrealist ve Ekspresyonist sanatçıların sanat eseri üretirken dış gerçekliği kendi iç gerçekliğine dönüştürdüğüdür. Buna bağlı olarak sanatçı, zaman içerisinde doğanın kendisine sunduğu alışılmış ve sıradan görüntüden uzaklaşarak doğadan aldığı ilham ile kendi düş dünyasında kurguladığı görüntüyü sanat eserine yansıtma gayreti gütmektedir. Böylelikle eserlerine yansıttığı dış dünyaya ait nesne oluşumlarını soyutlama yaparak yeniden anlamlandırmaya çalışır. Bireyin ruhsal durumu, sanatçının resminde kullandığı imajlara ve yaptığı soyutlamalara yansımaktadır

KAYNAKÇA

Cuauhtémoc, M. (2017). *Çağdaş Sanat: Çağdaş Sanat Nedir? Modernlik Sonrasında Sanat*. (A. Artun, & N. Öрге, Dü) İstanbul: İletişim Yay.

Toulouse Lautrec, H. (2011, 08 14). www.toulouselautrec.free.fr sitesinden. adresinden alındı

Vincent , V. (2006). tr.wikipedia.org/wiki/. <https://tr.wikipedia.org/wiki/> adresinden alındı

Aytekin, C. (2013). *Claude Monet'nin "Nilüfer Bahçesi" Üzerine Eserleri Bağlamında Farklı Kültürlerdeki Bahçe Felsefelerinin Resim Sanatına Etkileri (Sanatta Yeterlik Eser Metni)*. İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi.

Çelebi Kalpak, F. (2019). *Çağdaş Resim Sanatında Kadın Bedeni Kullanımı ve Günümüz Resim Sanatına Yansımaları*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi.

Erden , O. (2016). *Modern Sanatın Kısa Tarihi* . İstanbul: Hayalperest Yayınları .

Erdoğan, M. (2015). *Küresel Çağda Çağdaş Sanat ve Küresel Sanat Pazarı*. İstanbul: Dergipark.

Gauguin, P. (2015). wikipedia.org. <https://tr.wikipedia.org/wiki/> adresinden alındı

Güneş, N. (2013). *Resim Sanatında Kolaj, Asamblaj ve Türk Resmine Yansımaları*. Edirne: Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Güvemli, Z. (1982). *Sanat Tarihi*. İstanbul: : Varlık Yayınları.

Holmes, C. (2011). *Monet Giverny*. Antik Koleksiyoncular Kulübü Dist.

Kesova, G. (2019). *Çağdaş Türk Resim Sanatı'nda Geleneksel İzler*. İstanbul: Altınbaş Üniversitesi.

Kıdder, D., & Noahh D., O. (2012). *Entellektüelin Kutsal Kitabı* . İstanbul: Mayakitap.

Kültür ve Sanat Dergisi. (2006). *Kültür ve Sanat Dergisi*. <http://www.forumgercek.com/364643-post1.html> adresinden alındı

Lynton, N. (2009). *Modern sanatın öyküsü*. (C. Çapan, & S. Öziş, Dü) İstanbul: : Remzi Kitabevi Yayınları.

Müller, J. (1972). *Modern sanat*. (T. Toprak , Dü.) İstanbul: Remzi Kitabevi.

Rousseau, H. (1987). İstanbul. <https://www.istanbulsanatevi.com/sanaticilar/soyadi-r/rousseau-henri/henri-rousseau-malakoff-manzarasi-9368/>) adresinden alındı

Seurat, G. (2018). Dünya Atlası. <https://www.dunyaatlası.com/> adresinden alındı

Tansuğ , S. (2004). *Resim sanatının tarihi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Whitham , G., & Grant , P. (2018). *Çağdaş Sanatı Anlamak*. (T. Göbekçin, Dü.) İstanbul: Hayalprest Yayınevi.